

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către
Inspectoratul General de Carabinieri,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă
de către Inspectoratul General de Carabinieri împotriva lui Pavel Șuraev
cu privire la încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți,
prin care s-a respins apelul declarat de Inspectoratul General de
Carabinieri și s-a menținut hotărârea din 29 august 2022 a Judecătoriei
Drochia, sediul Rîșcani

*(Dosarul nr. 2ra-1017/23
NR. PIGD 2-22075098-01-2ra-20072023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023.
Temeiurile declarării recursului.
Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu
constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat
conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de
drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și
temeinicia în fapt.

Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani, jud. S. Grosu,
Curtea de Apel Bălți, jud. A. Garbuz, E. Grumeza, A. Ciobanu,

27 mai 2026
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General de Carabinieri

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Ion Munteanu, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 30 mai 2022, Inspectoratul General de Carabinieri a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Pavel Șuraev, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material.

2. În motivarea acțiunii reclamantului a invocat că în baza extrasului din ordinul nr. 161 ef. din 02 noiembrie 2012 a Departamentului Trupelor de Carabinieri, Pavel Șuraev a fost exclus din listele nominale ale efectivului militarilor în termen și a fost inclus în listele nominale ale efectivului militarilor prin contract din cadrul IGC.

3. În acest context, la 18 iulie 2019, prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2019 cu privire la organizarea și funcționarea IGC, Departamentul Trupelor de Carabinieri a fost reorganizată, prin transformare, în Inspectoratul General de Carabinieri din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

4. Astfel, potrivit pct. 4 al Anexei nr. 14 din Hotărârea Guvernului nr. 650/2006, privind salarizarea militarilor, efectivul de trupă și corpului de comandă angajații în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice, militarilor angajați în serviciul militar în bază de contract, imediat după încheierea serviciului în termen și numirea în funcție, li se achită o indemnizație unică în mărime de două solde de funcție.

5. După finalizarea serviciului militar în termen și numirea în funcție în bază de contract, pârâtului i-a fost achitat indemnizația unică în mărime de două salarii de funcții a militarului prin contract, prevăzute în anexă nr. 2 și anexă nr. 13 din Hotărârea Guvernului nr. 650/2006, în așa caz, fiind necesar potrivit pct. 4 din anexă nr. 14 din aceeași hotărâre.

6. Ulterior, în rezultatul inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a angajatorului, Inspekția financiară din cadrul Ministerului Finanțelor a emis prescripția nr. 27-04-04/1549 din 24 noiembrie 2014 privind înlăturarea iregularităților constatate în rezultatul inspectărilor financiare a unor aspecte din activitatea economico-financiară

a Departamentului Trupelor de Carabinieri (în prezent IGC) și a unităților militare din subordine. În baza acestui act, s-a stabilit că la momentul angajării pârâtului, în serviciul militar prin contract, imediat după încheierea serviciului în termen, acestuia i s-au efectuat incorect supraplăți în sumă de 1 900 lei.

7. Prin urmare, în conformitate cu art. 1979 alin. (1) din Codul Civil, dacă o persoană obține o îmbogățire nejustificată (persoana îmbogățită) care se atribuie la dezavantajul suferit de o altă persoană (persoană dezavantajată) ea este obligată față de persoana dezavantajată să restituie îmbogățirea.

8. Totodată, pentru a evita soluționarea circumstanțelor survenite în cadrul instanțelor judecătorești naționale, IGC a expediat lui Pavel Șuraev, în prealabil, notificarea nr. 1/11-325 din 21 februarie 2022, prin care a solicitat restituirea benevolă în beneficiul IGC a prejudiciului cauzat în mărime de 1 900 lei în termen de 15 zile din momentul recepționării notificării.

9. La caz, notificare nu a fost recepționată (nereclamată) de către Pavel Șuraev, fapt confirmat prin adeverința anexată la scrisoarea expediată ultimului (se anexează). Astfel, pârâtul nu dorește să restituie benevol prejudiciul cauzat în mărime de 1 900 lei.

10. Reclamantul Inspectoratul General de Carabinieri a solicită încasarea de la Pavel Șuraev a sumei de 1 900 lei, în calitate de prejudiciul material cauzat.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin hotărârea din 29 august 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General de Carabinieri împotriva lui Pavel Șuraev cu privire la încasarea prejudiciului material, ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

12. La 02 septembrie 2022, Inspectoratul General de Carabinieri, a declarat apel împotriva hotărârii din 29 august 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei decizii, prin care acțiunea să fie admisă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

13. Prin decizia din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Inspectoratul General de Carabinieri și s-a menținut hotărârea din 29 august 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, adoptată în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de

Inspectoratul General de Carabinieri împotriva lui Pavel Șuraev cu privire la încasarea prejudiciului material.

14. Pentru a decide astfel, instanța de apel, analizând lucrările dosarului în raport cu starea reală de fapt constatată, a conchis că prima instanță corect a elucidat și constatat circumstanțele cauzei, a verificat și apreciat obiectiv probele prezentate la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

15. Instanța de apel a reținut că în baza extrasului din ordinul nr. 161 ef. din 02 noiembrie 2012 a Departamentului Trupelor de Carabinieri, Pavel Șuraev a fost exclus din listele nominale ale efectivului militarilor în termen și a fost inclus în listele nominale ale efectivului militarilor prin contract din cadrul IGC.

16. După finalizarea serviciului militar în termen și numirea în funcție în bază de contract, lui Pavel Șuraev i-a fost achitată indemnizația unică în mărime de două salarii de funcție a militarului prin contract, prevăzute în anexă nr. 2 și anexă nr. 13 din Hotărârea Guvernului nr. 650/2006, în așa caz, fiind necesar potrivit pct. 4 din anexă nr. 14 din aceeași hotărâre achitarea a două solde a militarului în termen.

17. Ulterior, în rezultatul inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a angajatorului, Inspekția financiară din cadrul Ministerului Finanțelor a emis prescripția nr. 27-04-04/1549 din 24 noiembrie 2014 privind înlăturarea iregularităților constatate în rezultatul inspectărilor financiare a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Departamentului Trupelor de Carabinieri (în prezent IGC) și a unităților militare din subordine. În baza acestui act, s-a stabilit că la momentul angajării lui Pavel Șuraev, în serviciul militar prin contract, imediat după încheierea serviciului în termen, acestuia i s-au efectuat incorect supraplăți în sumă de 1 900 lei.

18. Reieșind din probatoriul cauzei, instanța de fond corect a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Inspectoratul General de Carabinieri cu privire la încasarea prejudiciului material, rezultat din neîndeplinirea condițiilor contractuale, or, nu au fost prezentate probe verosimile, concludente și pertinente care ar confirma cerințele invocate de Inspectoratul General de Carabinieri.

19. Instanța de apel a menționat că în susținerea cerințelor înaintate de Inspectoratul General de Carabinieri se face referire la prevederile art. 1979 alin. (1) din Codul civil, dacă o persoană obține o îmbogățire nejustificată (persoană îmbogățită) care se atribuie la dezavantajul suferit de o altă

persoană (persoană dezavantajată), ea este obligată față de persoana dezavantajată să restituie îmbogățirea. Astfel, pretențiile formulate de Inspectoratul General de Carabinieri privind repararea prejudiciului material de la Pavel Șuraev, sunt neîntemeiate, or, materialele cauzei nu conțin probe care ar confirma efectuarea achitărilor indemnizației. Potrivit informației privind indemnizația de instalare în serviciul militarilor prin contract, angajați imediat după încheierea serviciului în termen, achitată pe parcursul anilor 2009-2019 a IGC a MAI, nu se constată achitarea către Pavel Șuraev a sumelor pretinse, or la rubrica „Document confirmativ de achitare,, la nr. de ordine 103 – Pavel Șuraev, nu este indicată nici o dispoziție de achitare a sumelor invocate de reclamant.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

20. La 21 iunie 2023, Inspectoratul General de Carabinieri, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor din acțiune.

SOLICITAREA RECURENTULUI

21. În susținerea recursului a indicat că decizie instanței de apel este emisă cu interpretarea eronată a circumstanțelor de fapt, ceea ce a cauzat și aplicarea necorespunzătoare a prevederilor actelor normative pertinente în speță.

22. Recurentul a indicat că potrivit extrasului din Ordin a Departamentului Trupelor de Carabinieri nr. 161 ef. din 02 noiembrie 2012, lui Pavel Șuraev i-a fost achitată indemnizația unică acordată militarilor prin contract la instalarea în serviciu a militarilor prin contract.

23. Potrivit pct. 4 al Anexei nr. 14 la Hotărârea Guvernului nr. 650/2006, „privind salarizarea militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă angajați în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice”, militarilor angajați în serviciul militar în bază de contract, imediat după încheierea serviciului în termen și numirea în funcție, li se achită o indemnizație unică în mărime de două solde de funcție.

24. În această ordine de idei, după finisarea serviciului militar în termen și numirea în funcție în bază de contract, lui Pavel Șuraev i-a fost achitat indemnizația unică în mărime de două salarii de funcții a militarului prin contract, prevăzute în Anexa nr. 2 și Anexa nr. 13 la Hotărârea Guvernului nr. 650/2006, în așa caz, fiind necesar potrivit pct. 4 din Anexa nr. 14 din aceeași hotărâre.

25. Ulterior, în rezultatul inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a angajatorului, Inspekția financiară din cadrul Ministerului Finanțelor a emis Prescripția nr. 27-04-04/1549 din 24 noiembrie 2014 privind înlăturarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Departamentului Trupelor de Carabinieri (în prezent IGC) și unităților militare din subordine. În baza acestui act, s-a stabilit că la momentul angajării lui Pavel Șuraev, în serviciul militar prin contract, imediat după încheierea serviciului militar în termen, acestuia i s-a efectuat incorect supraplăți în sumă de 1 530 lei.

26. În rezultatul inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Departamentului Trupelor de Carabinieri, Inspekția financiară din cadrul Ministerului Finanțelor a emis Prescripția nr. 27-04-04/1549 din 24 noiembrie 2014, în baza căreia Departamentul Trupelor de Carabinieri (în prezent IGC) a fost obligat să înlătore iregularitățile constatate, și anume, restituirea supraplăților achitate neîntemeiat din bugetul de stat, pentru militarii în termen care își continuă serviciul militar prin contract.

27. Recurentul a mai indicat că dosarele arhivate cu materialele de referință în perioada anului 2011, și anume, listele achitărilor salariilor, decontări, documente bănești de venituri și cheltuieli, precum și ordinele de plată, și-au pierdut importanța practică și valoarea istorică, motiv pentru care au fost selectate și distruse, nimicite, potrivit pct. 17 din procesul-verbal nr. 1 din 25 ianuarie 2018 cu privire la distrugerea documentelor/dosarelor.

28. În speță, prima instanță cât și instanța de apel s-au bazat pe pretinsa lipsă de probe, însă materialele cauzei atestă contrariul. Pavel Șuraev nu a negat că nu ar fi primit suma de bani menționată. Mai mult, potrivit art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

29. Recurentul consideră că contradicțiile dintre concluziile primei instanțe expuse în hotărâre și circumstanțele cauzei au loc atunci când probele administrate constituie temeiul unor concluzii, iar instanța trage concluzii contrare. Întemeind concluziile sale, instanța judecătorească nu poate admite posibilitatea unei alte interpretări a circumstanțelor cauzei.

30. În drept a invocat art. 432 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă în redacția până la 01 septembrie 2023.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

31. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

32. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 16 februarie 2023. Decizia motivată a Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2023, a fost expeditată Inspectoratului General de Carabinieri, prin intermediul poștei terestre la data de 25 mai 2023, fiind recepționată la 31 mai 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8005187632AS (f.d. 93). Astfel, recursul declarat de către Inspectoratul General de Carabinieri la 21 iunie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

33. La 25 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expeditat în adresa intimatului Pavel Șuraev, recursul declarat de Inspectoratul General de Carabinieri, împotriva deciziei din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului. (f.d. 107)

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

34. Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023. Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de către Inspectoratul General de Carabinieri, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din

31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului

35. Art. 433 alin. 1, lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

36. Art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) reglementează că:

„(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

37. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților

MOTIVAREA INSTANȚEI

38. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

39. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

41. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

42. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

43. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

44. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

45. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât

pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

46. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

47. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către Inspectoratul General de Carabinieri, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

48. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de către Inspectoratul General de Carabinieri, împotriva deciziei din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Decizie este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Munteanu